

Odbor odpadů

Vršovická 65, 100 10 Praha 10

www.mzp.cz

V Praze dne 6. dubna 2021

STANOVISKO

odboru odpadů MŽP k definici výrobce pneumatik a k určení druhů pneumatik, na které se vztahují povinnosti dle zákona č. 542/2020 Sb., o výrobcích s ukončenou životností

S ohledem na rozmanitost pneumatik uváděných v České republice na trh vydává odbor odpadů Ministerstva životního prostředí toto metodické sdělení, které slouží k určení, na které pneumatiky se zákon č. 542/2020 Sb., o výrobcích s ukončenou životností (dále jen „ZVUŽ“), vztahuje a na které nikoliv.

Definice výrobce pneumatik dle § 3 odst. 1 písm. o) ZVUŽ

ZVUŽ v § 3 odst. 1 písm. o) definuje výrobce pneumatik jako *podnikatele, který bez ohledu na způsob prodeje, včetně použití prostředků komunikace na dálku, uvádí na trh v rámci svého podnikání pneumatiky nebo funkční celky, jejichž součástí nebo příslušenstvím jsou pneumatiky; podnikatel není výrobcem pneumatik ve vztahu k pneumatikám, které předává výlučně za účelem jejich uvedení na jakýkoliv trh, v České republice nebo mimo ni, jako součástí či příslušenství funkčního celku.*

Druhá část definice za středníkem tedy stanoví, že podnikatel není výrobcem pneumatik dle ZVUŽ ve vztahu k pneumatikám, které předává typicky výrobci vozidel pro účely uvedení na trh těchto pneumatik jako základní vybavy vozidla. Za výrobce těchto pneumatik v základní výbavě se považuje až výrobce vozidel, resp. obecně funkčních celků, a až tento výrobce tedy plní povinnosti dle ZVUŽ po uvedení funkčního celku s pneumatikami na trh v České republice. ZVUŽ stanovuje výrobce pneumatik tímto způsobem především proto, aby si výrobci pneumatik a výrobci funkčních celků nebyli nuceni předávat a ověřovat informace a platit recyklační příspěvky ve vztahu k velkému množství pneumatik, které jsou v České republice pouze montovány na vyráběná vozidla, a pak vyvezeny z České republiky.

Tato definice výrobce pneumatik zásadně snižuje transakční náklady všech zúčastněných subjektů a zmenšuje riziko nesrovnalostí v evidencích jejich i státu. Pokud by povinnosti spadaly již na pneumatiky dodávané do výroby funkčních celků, i tyto by byly zatížené recyklačním příspěvkem a uváděné v evidenci množství uvedeného na trh. To například ovlivňuje výši povinné úrovně zpětného odběru a u individuálně plnících výrobců výši kauce. Protože však následně dochází k vývozu velké části těchto funkčních celků a pneumatik na nich, všechny zúčastněné subjekty by si musely toto vyvezené množství hlásit a ověřovat pro účely vrácení recyklačního příspěvku (ZVUŽ však stanovuje tuto povinnost jen pro kolektivní

Ministerstvo životního prostředí

systémy), přepočtu kauce, přípravy roční zprávy o výročních s ukončenou životností a výroční zprávy podle zákona o účetnictví.

Pneumatiky dodávané za účelem jejich samostatného prodeje, a to i dodávané výrobcům funkčních celků, se však považují za uvedené na trh dle obecné definice ZVUŽ a jejich příslušný dodavatel/importér je v postavení výrobce pneumatik se všemi příslušnými povinnostmi.

Konečně, v souladu s definicí výrobce pneumatik jím bude typicky dodavatel/importér funkčních celků z území mimo Českou republiku, ve vztahu k pneumatikám tvořících součást či příslušenství těchto funkčních celků.

Definice pneumatiky dle § 3 odst. 1 písm. h)

Ve ZVUŽ nedošlo ke změně definice pneumatiky oproti definici uvedené v 38a odst. 4 starého zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech. Pneumatikou je tak i dle § 3 odst. 1 písm. h) ZVUŽ *pružná součást sestavy kola, která je z přírodního nebo syntetického kaučuku a vyztužujících materiálů bez ráfku, s výjimkou kola k použití na zařízeních tažených či tlačенých osobou, která jde pěšky, na jízdním kole nebo na osobním zdravotnickém prostředku či na rehabilitační nebo kompenzační pomůcce.*

Povinnosti ZVUŽ se tedy obecně vztahují na jakoukoliv pružnou součást sestavy kola, která je z přírodního nebo syntetického kaučuku a vyztužujících materiálů (součástí pneumatiky dle ZVUŽ není ráfek, který slouží k uložení pneumatiky). **Jako výjimka z tohoto pravidla se však povinnosti ZVUŽ nevztahují na tyto pneumatiky, definované dle způsobu použití, k němuž je pneumatika určena:**

Kola k použití na zařízeních tažených či tlačенých osobou, která jde pěšky

- Dětské hračky (např. motorky/vozidla)
- Kočárky
- Travní sekačky
- Sněhové frézy
- Kultivátory
- Ruční zahradní vozíky, korby.

Pokud jsou však zahradní či jiná zařízení schopna pohybu sama, resp. bez potřeby lidské síly, pak se na ně povinnosti ZVUŽ vztahují.

Kola k použití na jízdních kolech

- Jízdní kola
- Koloběžky [zde lze dle názoru odboru odpadů použít výjimku k jízdním kolům, neboť dle přílohy č. 12 písm. c) bodu 9 vyhlášky č. 341/2014 Sb., o schvalování technické způsobilosti a o technických podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, se pro účely této vyhlášky koloběžky považují za jízdní kola]
- Elektrická kola či elektrické koloběžky [jsou-li považována za kola dle vyhlášky č. 341/2014 Sb., o schvalování technické způsobilosti a o technických podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích].

Ministerstvo životního prostředí

Kola k použití na osobním zdravotnickém prostředku či na rehabilitační nebo kompenzační pomůcce

- Seniorské elektrické skútry
- Invalidní vozíky.

Výjimky z definice pneumatik podléhajících povinností ZVUŽ je třeba vykládat restriktivně. Typicky tedy například pneumatiky univerzálních parametrů ke způsobům použití dle výjimek, ale i jinak, budou povinností ZVUŽ podléhat.

Příloha č. 6 ZVUŽ slouží primárně k rozdělení pneumatik, na které se ZVUŽ vztahuje, v praxi však může sloužit i jako potvrzení určení, že se jedná o pneumatiku, na kterou se vztahují povinnosti ZVUŽ. Tato příloha však neobsahuje vyčerpávající výčet druhů pneumatik, na které se povinnosti ZVUŽ vztahují. Skutečnost, že způsob použití pneumatiky není výslovně uveden v příkladech přílohy č. 6 ZVUŽ, neznamená, že se na danou pneumatiku povinnosti ZVUŽ nevztahují. Pneumatiky, které nebudou podřaditelné pod skupiny 1 – 4, budou evidované pod skupinou 5.

Pneumatiky, na které se ZVUŽ vztahuje, se pro evidenční a ohlašovací účely dělí na:

- 1. Pneumatiky pro motocykly, tříkolky a čtyřkolky.*
- 2. Osobní pneumatiky, pneumatiky pro terénní vozidla a lehká užitková vozidla; Nákladní pneumatiky s vnitřním průměrem pneumatiky menším než 17,5 palců; Pneumatiky pro autobusy, přípojná vozidla a speciální vozidla s vnitřním průměrem pneumatiky menším než 17,5 palců.*
- 3. Nákladní pneumatiky s vnitřním průměrem pneumatiky 17,5 palců a větším; Pneumatiky pro autobusy, přípojná vozidla a speciální vozidla s vnitřním průměrem pneumatiky 17,5 palců a větším.*
- 4. Pneumatiky pro zemědělské a lesnické traktory nebo stroje.*
- 5. Průmyslové pneumatiky pro nakládací stroje, manipulační techniku a zemní stroje; Pneumatiky pro jiné pracovní stroje a vojenskou techniku; Pneumatiky pro jiné dopravní prostředky nebo jiná zařízení než vozidla.*

Závěrem je třeba uvést, že i pneumatiky, na které dopadají příslušné výjimky z povinností ZVUŽ, je třeba řadit dle vyhlášky č. 8/2021 Sb., o Katalogu odpadů a posuzování vlastností odpadů, pod katalogové číslo 16 01 03 – Pneumatiky.

Zpracoval: Odbor odpadů MŽP

Schválil: Ing. Bc. Jan Maršák, Ph.D., ředitel odboru odpadů